

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА МАРКЕТИНГУ**

Скальська Тетяна Валеріївна

**Напрями підвищення ефективності виробничо-комерційної
діяльності підприємства у конкурентному середовищі (на
матеріалах
ТОВ «Агро-Сула» Глобинського району)**

Освітньо-професійна програма Економіка підприємства
Спеціальність 051 Економіка
Ступінь вищої освіти Магістр

РЕФЕРАТ

магістерської дипломної роботи на здобуття кваліфікації – магістр економіки

Полтава – 2018 року

Магістерська дипломна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел (86 найменувань), 4 додатків. Магістерська дипломна робота містить 41 таблицю, 15 рисунків, викладена на 127 сторінках.

Основний зміст роботи

У першому розділі «Теоретико-методичні основи ефективної виробничо-комерційної діяльності в конкурентному середовищі» узагальнено підходи до визначення сутності виробничо-комерційної діяльності підприємства, охарактеризовано конкурентне середовище в аграрному секторі, обґрунтовано методичні підходи до оцінки економічної ефективності діяльності підприємства.

У другому розділі «Досягнутий рівень ефективності виробничо-комерційної діяльності та конкурентоспроможності підприємства» проведена економічна оцінка виробничої діяльності підприємства та діагностика ефективності виробничо-комерційної діяльності. Для аналізу нами обрано ТОВ «Агро-Сула» Глобинського району, а для порівняльного аналізу сільськогосподарські підприємства України.

У третьому розділі «Шляхи підвищення ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємства» проведено прогнозування рівня рентабельності операційної діяльності підприємства з урахуванням низки чинників, обґрунтовані напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства, підвищення ефективності формування фінансових ресурсів підприємства, удосконалено виробничу програму підприємства, визначені організаційні шляхи удосконалення збутової діяльності підприємства.

Висновки

На діяльність підприємства впливають різні фактори, що підвищують ризик діяльності, ступінь невизначеності у майбутніх умовах роботи підприємства. Особливе значення в зв'язку з цим набуває виробничо-комерційна діяльність підприємства. Дослідження чинників, що забезпечують ефективність виробничо-комерційної діяльності підприємства, має постійну актуальність. Виробничо-комерційну діяльність можна визначити як діяльність підприємства, спрямовану на виявлення і задоволення потреб споживачів у його продукції через продаж її на ринку з метою одержання прибутку.

Результати досліджень, спрямованих на оцінку та аналіз чинників, що впливають на ефективність виробничо-комерційної діяльності ТОВ «Агро-Сула» Глобинського району дозволяють зробити ряд висновків.

1. За 2013 – 2017 рр. у ТОВ «Агро-Сула» здійснювалося виробництво лише продукції рослинництва, зокрема, озимої пшениці, сої та насіння льону-кудряшу з 2017 р. Сума валової продукції зменшилася на 35,2 % і становить 2745,33 тис. грн. У структурі валової продукції підприємства найбільшу питому вагу займає виробництво сої, питома вага якої збільшилася на 11,2 в.п. і становить 75,5 %. При цьому питома вага озимої пшениці зменшилася на 20,2 в.п. і становить 15,5 %. Виробництво насіння льону-кудряшу у 2017 р. становить 5,3 % валової продукції підприємства.

2. У структурі посівної площі 13,1 % припадає на зернові культури та 86,9 % на технічні культури, тобто структура посівних площ товарних культур у досліджуваному підприємстві є нераціональною. Урожайність сільськогосподарських культур у ТОВ «Агро-Сула» за досліджуваний період значно зменшувалася, однак її рівень відповідав середньому по Україні у 2017 р.

3. У структурі виробничих витрат галузі рослинництва у підприємстві найбільшу питому вагу займають матеріальні витрати – 61,9 в.п., у тому числі насіння та посадковий матеріал – 17,5 %, пальне і мастильні матеріали – 14 %, оплата послуг і робіт, що виконані сторонніми організаціями, та інші матеріальні витрати – 14 %, а також інші витрати (32,8 %) серед яких чільне місце належить орендній платі за земельні частки (паї) – 22,1 %.

4. Виробнича та повна собівартість у ТОВ «Агро-Сула» за досліджуваний період зросла більше ніж у 2 рази, що негативно впливає на фінансові результати діяльності.

5. Обсяги реалізації товарних культур суттєво зменшилися, що обумовлено як зменшенням обсягів виробництва, так і зниженням рівня товарності. Рівень товарності озимої пшениці за досліджуваний період збільшився на 4,4 в.п. і становить 100 % у 2017 р., а рівень товарності сої зменшився до 28 %. При цьому рівень товарності льону-кудряшу (олійного) у 2017 р. знаходилася на рівні 59,4 %.

6. За аналізований період ціна реалізації озимої пшениці зросла у 2,5 рази і дорівнює 377,56 грн./ц, сої – у 2,5 рази до 1860,52 грн./ц. Рівень рентабельності виробництва озимої пшениці збільшився на 3,4 в.п. до 10,1 %, тоді як у 2014, 2016 рр. виробництво зерна було збитковим, а рівень рентабельності виробництва бобів сої зменшився на 29,8 в.п. до 65,3 %.

7. Валовий прибуток підприємства за 2013 – 2017 рр. зменшився на 56,4 % і становив 3256 тис. грн. або 36,2 % чистого доходу від реалізації продукції. У зв'язку з випереджаючим зростанням рівня операційних витрат порівняно з доходами у 2017 р. ТОВ «Агро-Сула» отримало збиток від операційної діяльності в розмірі 5623 тис. грн. А за рахунок збільшення фінансових витрат у 30,9 рази чистий збиток підприємства збільшився до 7667 тис. грн., тоді як протягом 2013 – 2016 рр. отримувало прибутки.

8. ТОВ «Агро-Сула» має ознаки кризового стану, однак у 2013 р. спостерігався нормально стійкий фінансовий стан, а у 2017 р. 12308 тис. грн. недостатньо для формування стійкого стану.

9. Спостерігається тенденція до зниження показників, що характеризують прибутковість операційної, звичайної та у цілому господарської діяльності підприємства. Так, якщо у 2013 р. на 1 грн. витрат операційної діяльності було одержано 54,6 коп. валового прибутку, то у звітному році рівень збитковості становить 60,4 коп. При цьому рівень збитковості господарської діяльності підприємства зменшився порівняно з операційною до 45,1 %, тобто на 1 грн. витрат господарської діяльності припадає 45 коп. чистого збитку.

На основі здійсненого аналізу, пропонується впровадження ряду заходів, які спрямовані на підвищення ефективності виробничо-комерційної діяльності

ТОВ «Агро-Сула»:

1. Прогнозне значення рентабельності операційної діяльності ТОВ «Агро-Сула» Глобинського району на 2018 р. спостерігається 11,38 % за умови, що матеріаломісткість виробництва не перевищуватиме 2,14 грн., продуктивність праці знаходитиметься на рівні 162,92 тис. грн./особу, а окупність витрат операційної діяльності збільшиться до 0,56 грн., однак при цьому слід враховувати і інші чинники, які мають вплив на результативний показник.

2. Для малого і середнього агробізнесу нут є вигідною маржинальною культурою порівняно з тим самим навіть соняшником чи ріпаком, що за досить нестійких кліматичних умов господарської діяльності та високої цінової волативності аграрного ринку робить її надзвичайно економічно привабливою. Враховуючи нинішні ціни на матеріально-технічні ресурси, прогнозовані витрати на вирощування нуту за умов 2018 р. становитимуть близько 19425 грн. з розрахунку на 1 га посівної площі. Найбільшою статтею витрат при вирощуванні нуту буде насіння – 37,1 %, оскільки на ринку попит на нього перевищує наявну пропозицію. Другу позицію займають загальновиробничі витрати – 15,4 %, що включають зокрема орендну плату та єдиний сільськогосподарський податок. Незважаючи на нижчий рівень урожайності нуту – 15 ц/га та вищому рівні собівартості реалізації – на 71,2 % (1295 грн./ц), рівень рентабельності виробництва нуту становить 69,9 % порівняно з льоном-кудряшом (олійним) – 3,4 %.

3. За рахунок впровадження більш продуктивних районованих сортів у ТОВ «Агро-Сула» урожайність озимої пшениці збільшиться на 16 % до 53 ц/га, сої – на 26,1 % до 28 ц/га. Збільшення обсягів виробництва продукції рослинництва за існуючих посівних площ (570 га) дозволить додатково отримати 4006,95 тис. грн. валового прибутку від реалізації і забезпечить більш повне використання потенціалу земельних ресурсів.

4. Приріст урожайності озимої пшениці за рахунок застосування регулятора росту Біолан при вирощуванні озимої пшениці становить 5,9 ц/га (12,9 %), додатковий валовий збір у розрахунку на 100 га посіву – 590 ц. Додаткові витрати на дворазову обробку посівів озимої пшениці становлять 18,6 тис. грн., а додатковий валовий прибуток від реалізації зерна дорівнює 2041,23 грн. на 1 га посіву. Таким чином, приріст рентабельності виробництва зерна озимої пшениці за рахунок застосування стимулятора росту становить 12,7 %, що свідчить про високий рівень ефективності застосування даних засобів.

5. З метою удосконалення фінансового забезпечення підприємству доцільно використовувати авальовані векселі, що виписуються сільськогосподарськими виробниками на користь постачальників техніки, обладнання, засобів захисту рослин, насіння, тощо (під заставу). Обслуговування векселя у 3,8 рази дешевше порівняно з кредитом, що свідчить про ефективність даного засобу фінансування для ТОВ «Агро-Сула» Глобинського району.

6. Підприємству вигідніше реалізовувати пшеницю озиму та сою, використовуючи послуги Інтернету, оскільки мають можливість одержати

найвищу реалізаційну ціну, а загальний економічний ефект від реалізації продукції рослинництва становитиме 342,1 тис. грн. чистого доходу.

Список публікацій здобувача

1. Скальська Т. В. Організаційно-економічні напрями підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства / Т. В. Скальська // Матеріали студентської наукової конференції ПДАА (25-26 квітня 2018 р.). – Т. 1. – ПДАА: РВВ ПДАА, 2018. – С. 161 – 163.

2. Скальська Т. В. Сутність та види комерційної діяльності / Т. В. Скальська // Матеріали студентської наукової конференції (27 вересня 2018 р.). – Полтава: РВВ ПДАА, 2018. – С. 157 – 159.

3. Скальська Т. В. Теоретичні підходи до визначення ефективності сільськогосподарського виробництва / Т. В. Скальська // Матеріали науково-практичної конференції за підсумками проходження здобувачами вищої освіти виробничих практик. Вип. 11. – Полтава: РВВ ПДАА, 2018. – С. 48 – 50.

АНОТАЦІЯ

Скальська Т. В. Напрями підвищення ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємства у конкурентному середовищі (на матеріалах ТОВ «Агро-Сула» Глобинського району). – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Магістерська дипломна робота на здобуття ступеня вищої освіти магістр за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка. – Полтавська державна аграрна академія, Полтава, 2018.

Досліджено теоретичні, методологічні та прикладні питання ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємства, здійснено діагностику чинників ефективності сільськогосподарського виробництва.

Обґрунтовано напрями формування конкурентних переваг підприємства, резерви збільшення валового прибутку за рахунок сортооновлення, застосування регуляторів росту рослин та напрями удосконалення збутової політики.

Ключові слова: обсяг виробництва, обсяг реалізації, валова продукція, прибуток, собівартість, ціна реалізації, рівень рентабельності.

АННОТАЦИЯ

Скальская Т. В. Направления повышения эффективности производственно-коммерческой деятельности предприятия в конкурентной среде (на примере ООО «Агро-Сула» Глобинского района). – Квалификационная работа на правах рукописи.

Магистерская дипломная работа на соискание степени высшего образования магистр по образовательно-профессиональной программе Экономика предприятия специальности 051 Экономика. – Полтавская государственная аграрная академия, Полтава, 2018.

Исследованы теоретические, методологические и прикладные вопросы эффективности производственно-коммерческой деятельности предприятия, осуществлено диагностику факторов эффективности сельскохозяйственного производства.

Обоснованы направления формирования конкурентных преимуществ предприятия, резервы увеличения валовой прибыли за счет сортообновления, применение регуляторов роста растений и направления совершенствования сбытовой политики.

Ключевые слова: объем производства, объем реализации, валовая продукция, прибыль, себестоимость, цена реализации, уровень рентабельности.

ANNOTATION

Skalskaya Tatyana. Directions for improving the efficiency of production and commercial activities of an enterprise in a competitive environment (using the example of Agro-Sula in the Globinsky District). – Qualification work on the rights of a manuscript.

Master's degree work for higher education master's degree in Educational-professional program Business Economics Specialty 051 Economics. – Poltava State Agrarian Academy, Poltava, 2018.

The theoretical, methodological and applied questions of the efficiency of the production and commercial activity of the enterprise are investigated, the factors of efficiency of agricultural production are diagnosed.

The directions of the formation of competitive advantages of the enterprise, the reserves of increasing gross profit due to the variety renewal, the use of plant growth regulators and the direction of improving marketing policy are substantiated.

Keywords: production volume, sales volume, gross output, profit, cost price, selling price, level of profitability.

